

Stagnující 18. století

Cunajošiho vláda

Reformy Kjóhó

Tanumova doba

Reformy Kansei

- literatura – 文献
- *Dějiny Japonska*, Reischauer, Craig, s 92-116 (kulturu méně)
- *A History of Japan, Second Ed.*, Conrad Totman, s 252-84
- *Early Modern Japan*, Conrad Totman, Part Four, s 233-347
- *The Making of Modern Japan*, Marius Jansen, kap. 7, s 187-222 (ovšem značně tematicky, nikoli narrativ)
- *A Modern History of Japan*, Andrew Gordon, s 20-45, (spíše útržkovitě)

• 1. Cunajošiho vláda (1646-1709)

- 1. přísná kontrola venkova
- 2. pokus o eticky zdůvodněnou vládu

- otevřená / razantní politika vs zhoršování ekonom. situace
- „venkovan“ z Tatebajaši, proto úřad komořího
- konfiskace 33 lén, 13 snížení důchodů, tresty i hatamoto

- ideál „ctnostné vlády“

- 1683 opět revize *Zákoníku vojenské šlechty*
- 1687 politika „ediktů o milosrdenství“
- podpora buddhismu

- 1701 incident Akó (případ 47 samurajů)

- finanční potíže
- úsporné edikty
 - rozpis zákazů, už od 1684
 - trestání okázalosti (Jodoja, 1705)

 - spotřeba dána společenským statusem
 - rádce Ogiwara Šigehide >
 - devalvační politika :

- omezení ZO
 - cla
 - Nagasaki kaišo - celní úřad

- Doba Šótoku
- šógunové 6. Ienobu (1709-12) a Iecugu (1712-16)
 - odstranit politiku Šóruí awaremi
 - Arai Hakuseki a plán měnových opatření
 - dohled na :
 - směnné poměry
 - rovnováhu poptávky a nabídky
 - za Iecugua první nové emise 1715
 - utužení kontroly využití vzácných kovů +
 - snaha omezit export vzácných kovů z Nagasaki

2. Reformy Kjóhó – 享保改革

- období Kjóhó 1716-35
- 8. šógun Jošimune (吉宗, 1716-45)
 - žil 1684-1751, z Kii - 1. z gosanke , zkušený, z venkova
 - navrátil polit. prestiž fudai
 - obratná personální politika
 - systém „doplatku služného“ (tašidaka 足高の制)
- hlavní cíle reforem :
 - 1) pozvednutí samurajské vrstvy; upevnění konfuc. etiky; „návrat“ ke střídmosti
 - 2) finanční stabilita
- „rozbuškou“ reforem neúroda 1720-21

- 1 reformy v Edu
 - vazalové a finance :
 - od pol 17C život na dluh...
 - nutil je šetřit,
 - ale soudní spory *kanekudži* – nucení k mimosoudnímu vyrovnání
 - mechanismy zadlužování
 - 1690s - **devalvace** > mince proti rýži nižší hodnotu
 - od 1715 Hakusekiho a Jošimuneho **revalvace**
 - 1719 výnos o nevymahatelnosti půjček
 - od 1720 důsledky revalvace >
 - + příliv rýže do měst + pokles samurajů > pád cen rýže
 - pokles spotřebních cen se zpožděním kopíroval vývoj cen rýže

 - při devalvaci město „těží“, při deflaci „nese“ břímě

- požáry
 - 1720 hasičské sbory *mačibikeši*
 - nehořlavé tašky, typ *sangawara*
 - širší cesty

- 2 v Kantó
 - tlak na revize katastru > zvýšení daňového příjmu
 - zvýšení průměrné daňové zátěže z 40 na 50%
- 3 vůči knížatům
 - pomoc k efektivnější vládě
 - promyšlenější zemědělská politika
 - zlepšit výběr daní
 - potlačení role obchodníků
 - tvořit úspory
 - chování knížat (vazalů)
 - 1721 pokus o (dočasné) omezení systému *sankin kótai* (na 1/2)
 - 1722 nařízeno snížit hodnoty darů bkf na 1/10
 - naturální daň *agemai*
 - zapojení knížat do veřejných (protipovodňových) prací
 - 1720 nuceně *kunijaku bušin* (namísto *otecudai bušin*), s dozorem

- 4 věci měšťanům
 - omezil přístup k soudům
 - omezení práv na získání půdy
 - regulace cen po mimořádn. událostech

 - současně ale > regulace hospodářské soutěže
 - kooperace obchodníků s úřady?
 - uznání *kabu nakama*

 - rozvoj vzdělanosti
 - akademie Kaitokudó, Kaihodó

 - 1720 > limitované zrušení dovozu cizích knih

- 5 reforma (liberalizace?) soudů
 - 1719 zrušení zákazu na přímé stížnosti
 - schránky *mejasubako*
 - soudce Óoka Tadasuke
 - 1742 zkompileován zákoník *Kudžikata osadame gaki* (*hjakkadžó*)
- 1727-28 vrchol
 - prestiž bakufu ; postavení voj. vrstvy ve společnosti ; finanční stabilizace ???
 - pouť do Nikkó
 - návrat potíží 1732/33
 - odstup na podzim 1745
 - **hodnocení reforem: cena stability**

Šógun Iešige (1711-61)

- komoří Óoka Tadamicu, posun mocenského těžiště
- stabilita a prosperita 1750s - 70s vs klesající administ. úroveň vlády
 - strach z organizovanosti rolníků

3. „Tanumova doba“ – 田沼時代

- léto 1760 Iešige odstoupil
- šógunen Ieharu, jeho osobní rádce:
- Tanuma Okicugu (1719-88)
 - otázka úplatkářství
 - strmá kariéra
 - páže; 1767 komoří *soba jónin*; 1769 na úrovni seniora *ródžú*; 1772 i formálně;
 - růst výnosu koku (ze 600 na 57T) , 1. osoba > *sobajónin* → *ródžú*
 - 1781 > hlavní slovo při výběru Ienariho
 - hlavní témata :
 - 1) zhoršující se situace vazalů
 - 2) finance – pokles příjmů

- nové ekonomické aktivity
 - snaha využít rostoucí zbožní výroby :
 - těžba
 - udílení monopolů / licencí za poplatky
 - legalizace zábavních čtvrtí

- rozvoj půjčování peněz
 - TO pokus o emisi (Ag, 5 momme), ale obecná nedůvěra
 - cíl : stříbrný *nanrjó nišugin* = 1/8 zlaté mince

 - hansacu
 - chování lén

- zahraniční obchod
 - dohody s Holanďany a Číňany na dovozu vzácných kovů

- „severní problém“
 - sporé kontakty knížectví Macumae a Rusů
 - zboží i v Ósace
 - 1785 průzkumná výprava okolo Eza

- příčiny pádu
 - neúroda;
 - erupce sopek (Asamajama)
 - záplavy a hladomor Tenmei (1782-87)

 - 1782 rozjel vysoušení bažin > Inbanuma a Teganuma
 - 1786 „ze zdravotních důvodů“ rezignace

4. Reformsy Kansei – 寛政改革

- 1787 prosazen **Macudaira Sadanobu** (1758-1829), vzdělaný konfuciánec, vnuk Jošimuneho
- šógun Ienari (1773-1841)
- reformy Kansei 1789-93
 - korektivní charakter, bez nových myšlenek a nápadů na příjmy
 - omezení obchodu
 - „ochrana“ vazalů – téměř anulace půjček + následné pouliční nepokoje
 - dramatická omezení osobní spotřeby
 - informátoři v Jošiware, omezení hazardu
 - 1789 obnovení *agemai* : 1793 malý přebytek
 - výsledek problematický
 - dílčí přínosy
 - snaha tvořit rezervy
 - dosazování schopných
 - obnova vesnic (snižování roboty)